

Gibraltar amerykański na Pacyfiku

Twierdza skalna na wyspie Oahu z podziemnym portem lotniczym

WASZYNGTON, 23. 1. Niektóre dzienniki amerykańskie donoszą, że amerykańskie władze wojskowe i marynarki opracowały szczegółowe plany w sprawie przeprowadzenia nowych zakrojonych na wielką skalę umocnień na wyspach Hawajskich.

General brygady Andrew Moses przyznał, że plany te istnieją, dodając, że realizacja ich jest wyłącznie zagadnieniem uruchomienia odpowiednich kredytów. Według powyższych planów przewidziane jest w pierwszym rzędzie przekształcenia małej wyspy wul-

kanicznej Oahu na prawdziwą twierdzę skalną. Wyspa ta mogła by odegrać na Pacyfiku rolę, jaką spełnia Gibraltar na morzu Śródziemnym i Atlantyku. Istniejące już na wyspie fortyfikacje ulegają całkowitej modernizacji i

będą poważnie wzmocnione. Istnieje zamiar zbudowania na wyspie Oahu olbrzymiego podziemnego portu lotniczego, mogącego pomieścić kilkadziesiąt samolotów. Poniżej dostęp do tego podziemnego portu lotniczego ma być cał-

kowicie uniemożliwiony nieprzyjacielskim siłom lotniczym i morskimi, stacjonowanymi w nim potężna flota powietrzna St. Zjedn. będzie mogła stąd panować nad całym Pacyfikiem od wybrzeży St. Zjedn. do Japonii.

Historyczne walki 1863 r.

odtworzono na manewrach

w Puszczy Kampinowskiej

Celem uczczenia 75-lecia powstania styczniowego, tegoroczne manewry Związku Rezerwistów przy współudziale jednego z pułków stołecznych i Związku Strzeleckiego zostały urządzone pamięćnej nocy na przełomie 22 stycznia na 23 stycznia, na terenie puszczy kampinowskiej, gdzie rozegrały się historyczne walki.

Po ukończeniu ćwiczeń wytyczono dla uczestników na mogile

powstańców specjalny wykład, omawiający przebieg walk powstania.

Smierć

Bolesława Koskowskiego

W niedzielę popołudniu zmarł w Warszawie dr. Bolesław Koskowski, b. senator, b. prezes Związku Dziennikarzy R. P., naczelny publicysta „Kuriera Warszawskiego”.

Niepospolity talent Zmarłego, znany i ceniony w całej Polsce, stawiał go na jednym z pierwszych miejsc wśród publicystów i dziennikarzy starszego pokolenia. Artykuły sp. Bolesława Koskowskiego podpisywane były w „Kurjerze Warszawskim” literami B. K.

Smierć znakomitego publicysty nastąpiła nagle, jakkolwiek jego stan zdrowia od dłuższego czasu był zły i najmniejsze komplikacje budziły musiał obawę katastrofy.

Po ukończeniu wydziału prawnego na Uniwersytecie Warszawskim i uzyskaniu doktoratu nauk ekonomicznych w Brukseli, Zmarły poświęcił się działalności publicystycznej. Był on redaktorem naczelnym „Gońca” w 1905 r. oraz współpracował w „Głosie Tygodnia”, „Bibliotece Warszawskiej” i „Ateneum”, a następnie szereg lat pisywał w „Kurjerze Warszawskim” i pozostawił po sobie bogatą spuściznę publicystyczną i literacką. Najbardziej znany jego dziełami są „Odrodzenie Śląska”, „Finlandia”, „Gmina Wiejska”, „Jak wychować demokrację”, „Niebezpieczeństwo nie mieckie” i „Kwestia agrarna w Królestwie Polskim”.

Sp. B. Koskowski brał również żywy udział w życiu politycznym kraju. W latach 1916-17 był on radnym miasta Warszawy a w 1922 — 1937 senatorem z ramienia Stronnictwa Narodowego. Sp. B. Koskowski zajmował również szereg godności w organizacjach społecznych i zawodowych.

Zbrojenia morskie Brazylii

CASABLANCA, 23. 1. Do portu w Casablance weszły trzy podwodne łodzie należące do floty Republiki Brazylijskiej. Towarzyszy im nieuzbrojony okręt tejże floty „Manou” (okręt - matka).

Wspomniane łodzie o pojemności około 6.000 ton każda są najnowszej typu i zostały świeżo spuszczone na wodę przez stocznice w La Spezia (Włochy) i odbywają swą pierwszą podróż, kierując się do Rio-De-Janeiro.

Łodzie te noszą nazwy: „Tupy”, „Tymbira” i „Tamoyo”.

Katastrofa motorówki

Śmierć 22 uczniów i nauczyciela

BUKARESZA, 23. 1. Dziś po południu w pobliżu Turn-Severin wywróciła się na Dunaju łódź motorowa, w której znajdowało się 22 uczniów i nauczyciel. Dotychczas wydo-

było zwłoki 17 uczniów. Akcja ratownicza jest w toku, lecz nie zdolano odnaleźć, jak dotąd, 5 uczniów i nauczyciela, którzy prawdopodobnie zatonęli.

Ośrodki obozowe na Groniku

oddane Światowemu Związkowi

Polaków z za granicy

ZAKOPANE, 23. 1. W dniu dzisiejszym odbyła się na Groniku w gminie Kościeliskiej pod Zakopaniem uroczystość poświęcenia wykończonych ostatnio budynków w ośrodkach Światowego Związku Polaków z Zagranicy.

Uroczystość rozpoczęła się uroczystym nabożeństwem w kościele parafialnym w Kościelisku, odprawionym przez ks. Posadzkiego, rektora seminarium duchownego zagranicznego w Potulicach. O godz. 10-iej rozpoczęła się właściwa uroczystość poświęcenia.

Pierwszy zabrał głos w imieniu ministra spraw zagranicznych p.

dyr. Drymmer, który w przemówieniu swoim zobowiązał cele instytucji i zakończył życzeniami, aby z Ośrodka tego rok rocznicy wychodziły kadry młodych Polaków, dumnych z przynależności do wielkiego narodu, świadomych organizatorów życia polskiego zagranicą.

W odpowiedzi wygłosił dłuższe przemówienie prezes Światowego Związku Polaków Zagranicą p. woj. Raczkiewicz.

Po wysłuchaniu przemówień i śniadaniu rozpoczęły się obrady rady naczelnej Światowego Związku Polaków Zagranicą, które trwały do późnych godzin wieczornych.

Dekret o rewizji praw obywatelskich

Zydzi podzieleni na 3 kategorie

i pozbawieni praw wyborczych

BUKARESZA, 23. 1. W dzienniku urzędowym ukazał się pełny tekst dekretu z mocą ustawy o rewizji praw obywatelstwa uzyskanych przez żydów poczynając od dnia 28. 5. 1919 r. aż do dnia dzisiejszego. Dekret dzieli żydów na trzy klasy: I — żydzi z nowoprzyłączonych prowincji, którzy zostali wpisani do rejestrów obywatelstwa, II — żydzi z dawnego królestwa rumuńskiego, którym przyznano prawo obywatelstwa dekretem z 28. V. 1919 r. i następnymi, III — żydzi, którzy uzyskali obywatelstwo drogą postę-

powania sądowego.

Dla I-ej kategorii żydów przepis są następujące: zarządy gminne opracują listy żydów wpisanych do rejestrów obywatelstwa. Listy te zostaną rozlezione w miastach w ciągu dni 30, po czym w ciągu 20 następnych dni każdy obywatel rumuński obowiązany będzie przedłożyć sędziemu pokoju akty dowodzące, że 1. XII, 1918 r. zamieszkiwał jedną z przyłączonych prowincji, gdzie był urodzony, jeżeli nie zamieszkiwał w powyższych prowincjach, gdzie oboje rodziców po-

siadali miejsce zamieszkania i że optował na rzecz narodowości rumuńskiej. Niezłożenie tych dowodów w przepisany czas, lub nie w komplecie, powoduje skreślenie z listy obywateli. Od orzeczenia tego przysługuje odwołanie.

II-ga kategoria żydów obowiązana jest nie czekając na wezwanie, poczynając od 12. II przedłożyć władzom sądowym, w których rejestrach znajdują się ich deklaracje opeji, akty urodzenia, względnie dowody zamieszkania rodziców w Rumunii, akty dowodzące, że nie był on obywatelem żadnego innego państwa, oraz dokument, że pełnił obowiązki wojskowy, bądź też był zmobilizowany podczas jednej z kampanii, które nastąpiły po roku 1913.

III-cia wreszcie kategoria żydów, tj. ci, którzy nabyli obywatelstwo przed dniami 28 maja 1919 r. podle-

gać będzie rewizji tylko na wypadek żądania trybunału, opartego na doniesieniu. W tym wypadku więc dochodzenie będzie miało tylko charakter indywidualny. Poza tym wszystkie osoby, które podlegają przepisom tego dekretu będą skreślone z list wyborczych przy nadchodzących wyborach.

Dwa wyroki śmierci w Berlinie

BERLIN, 23. 1. Sąd przysięgłych w Kottbus skazał ponownie Kurta Heblera, osadzonego już za zabójstwo ojca, na karę śmierci za zamordowanie pewnej kobiety w celach rabunkowych. Wspólnika jego Schimmdtchen skazano również na śmierć.

Wezwania do rewolty

kolportowano w Atenach

ATENY, 23. 1. Jak donosi agencja ateńska, kilku b. polityków, usiłujących zakłócić spokój w kraju drogą kolportowania ulotek, wzywających do rewolty, zostało wezwanych do opuszczenia stolicy.

W kołach politycznych twierdzą, że nakaz wydalenia nie dotyczy przewodcy liberałów Sofulisa ze względu na jego podeszły wiek i okoliczność, że nie odgrywa on już dziś żadnej roli. Wśród wydalonych znajduje się pewna liczba b. ministrów i deputowanych, którzy współpracowali z Kafandarisem, Sofulism i Nylonasem. Wspomniane koła oświadczają dalej, iż rząd zdecydowany jest wystąpić ostro przeciwko wszystkim tym, którzy w jakikolwiek sposób dążą do zakłócenia spokoju i ładu w kraju.

W GRÓJCIE

zaprenumerować „ABC” można u p. Józefa Zaszczyńskiego ul. Skargi 21.

Sytuacja pod Teruelem

po ostatnich sukcesach powstańców

SARAGOSSA, 23. 1. Jak donosi korespondent Havasa, nowa ofensywa armii gen. Franco na Teruel rozpoczęła w ub. poniedziałek, jest niezwykle silna.

Posuwanie się naprzód wojsk powstańczych na odcinku północnym, które zmusiło nieprzyjaciela do wycofania się na lewy brzeg rzeki Alfambra, ma za sobą poważny sukces, gdyż w nie-

których miejscach zyskano do 7 km. Od piątku powstańcy ośmielili nacisk, zadawalniając się wyprostowaniem linii swych straż przednich i organizowaniem na zdobytych pozycjach nowych baz wyjściowych. Patrole ich przebiegały doliną Alfambry, napotykając tylko odosobnione grupy rządowe, które naogół uchylają się od walki.

Oddziały rządowe umacniają się obecnie na wzgórzach Cerra Corda, panujących nad doliną na lewym brzegu rzeki. W dniu wczorajszym powstańcze oddziały zwiadowe dotarły aż do miejscowości Villalba, Baja i Tortajada, położonych nad Alfambra na wschód od gór Celadas. Wymienione miejscowości zostały opuszczone przez oddziały rządowe. Jeden z patroli zajął bez wielkiego oporu stację kolejową na linii idącej od kopalni Ojos, Negros do Walencji w miejscu, gdzie linia ta przecina drogę z Teruelu do Alcaniz w odległości od ok. 4 km. na północ od miasta, naprosto góry Santa Barbara, panującej nad Teruelem na północ.

W chwili obecnej pozycje powstańców znajdują się załadowane o kilkaset metrów od murów miasta na południowym zachodzie, o 1 km. na zachodzie i o 4 km. na północy tworząc łuk od doliny De La Turta do prawego brzegu Alfambry.

Dwa miesiące czekali

na wykonanie wyroków śmierci

MOSKWA, 23. 1. W Irkucku wykonano wydany przez irkucki sąd obwodowy dn. 28 listopada 1937 r. wyrok śmierci przez rozstrzelanie, na 9 funkcjonariuszach ferm hodowlanych, skazanych za należenie do organizacji kontrrewolucyjnej, działającej w dziedzinie hodowlanej.

Jest to już drugi wypadek (je-

den był w obwodzie donieckim), kiedy skazani czekali prawie dwa miesiące na wykonanie wyroku śmierci.

Zwłokę w wykonaniu wyroków śmierci na prowincji tłumaczy sobie wielkim nawalaniem pracy najwyższego sądu ZSRR, który rozpatruje kasacje od wyroków sądów obwodowych.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimska 121. Telefony 666-62 (sekretariat) 666-99 (ogólny), Oddział miejski „ABC” Al. Jerozolimska 3 a. Tel. 88-333 przyjmujące interesantów codziennie w godzinach 17.30 — 19.00.

ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimska 121. Tel. 309-33. Kantor prenumerata: Al. Jerozolimska 3 a i piętro. Tel. 8-18-33. Zarząd i Dział Ogłoszeń: Al. Jerozolimska 8 a. tel. 727-33. Konto P. K. O. 23400.

Skrzynka Pocztowa 745. Adres telegraficzny — ABC Warszawa.

PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103. Tel. 111-44. Biuro czynne w godz. 10—13 i 15—18. Poznań, 27 Grudnia 2, Włocławek, Cyganki 84, tel. 135, Kalisz, Rzeźnicza 4, tel. 477, Katowice, ul. Stawowa 18, tel. 318-28.

PRENUMERATA: miesięczna (z odnośnikiem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza zł. 3.30 miesięcznie. Za granicą zł. 4.00. Wyd. B (z premią książkową) zł. 5.50. W Austrii, Czechosłowacji, W. M. Gdańsku i na Węgrzech cena prenumeraty jak w kraju.

Za zwrot nadstających a nie zamówionych rękopisów redakcja nie odpowiada.

Ceny ogłoszeń: za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpalty (na wszystkich stronach po 6 szpalt): na 1-iej stronie — 1 zł., w tekście (wśród artykułów) 80 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 60 gr., na ostatniej stronie — 70 gr. W Dodatku niedzielnym 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł., opisy specjalne — 3 zł., lekarskie 30 gr. Nekrologia po 30 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy, — tłusty druk — podwójnie (ogłoszenie dysponowane tylko do wydania warszawskiego (bez prowincjonalnej mutacji) w tekście str. 2 — 70 gr., w reklamach str. 5 — 50 gr. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Dział ogłoszeń: Aleja Jerozolimska 3 a — biuro czynne od godz. 9 rano do 4 po poł. Tel. 727-33.